

Nicoleta Popescu, Cristina Martin

LECTURI

și fișe de lectură

pentru clasa a

III

-a

texte literare adaptate pentru elevul de clasa a III-a

NUME și PRENUME:

CLASA:

ȘCOALA:

editura ELICART

Cuprins

Aventurile lui Tom Sawyer , <i>fragment</i> , de Mark Twain	3
Întâmplări în Pădurea anotimpurilor , <i>fragment</i> , de Laura Răducanu	7
Elefantul , <i>fragment</i> , de Alexandr Kuprin	12
Ce știm despre... elefanți? , <i>text nonliterar (informativ)</i>	17
Un arici nemulțumit , de Natașa Galche	21
Morcoveată , <i>fragment</i> , adaptare după Jules Renard	25
Bradul , de Vasile Alecsandri	29
Albina și păianjenul , adaptare după George Coșbuc	31
Micuța domnișoară Muffet , adaptare după Frank Baum	34
Aleodor Împărat , adaptare după Petre Ispirescu	38
Povestea balenei , adaptare după Rudyard Kipling	44
Primăvară , de George Topîrceanu	49
Bivolul și coțofana , de George Topîrceanu	52
Ursul , <i>text nonliterar (informativ)</i>	56
Lebedele , de Lev Tolstoi	61
Vizită , adaptare după Ion Luca Caragiale	64
Uimitoarele călătorii și aventuri ale baronului Münchhausen , de Gottfried August Bürger	69
Doi feți cu stea în frunte , adaptare după Ioan Slavici	74
Povestea califului barză , adaptare după Wilhelm Hauff	80
Cea mai frumoasă dintre planete , <i>text nonliterar (informativ)</i>	86
<i>Listă de lecturi suplimentare pentru clasa a III-a</i>	91

Aventurile lui Tom Sawyer

(*fragment*, de Mark Twain)

Era o zi însorită de duminică. Întreaga natură fremăta de viață. Peste tot vedeai chipuri vesele, peste tot domnea primăvara. În văzduh se simțea puternic mireasma salcâmlor în floare.

Tom își făcu apariția cu o căldare de vopsea și cu o *bidinea*¹ în mână. Se uită posomorât la gardul ce trebuia vopsit. O tristețe adâncă i se strecură în suflet. Douăzeci și șapte de metri de gard, de doi metri și jumătate înălțime! Viața îi părea fără rost, o povară. Oftă adânc, înmuie bidineaua în găleată și o prelinse peste scândura gardului, de sus în jos. Repetă operațiunea. Măsură din ochi minuscule porțiuni vopsite, apoi întinderea imensă de gard nevopsit. Descurajat, se așeză pe o buturugă.

Deodată, cum stătea abătut și plin de deznădejde, îi veni o idee măreață! Luă iar bidineaua în mână și se apucă repede de muncă. Nu după mult timp, își făcu apariția Ben Rogers, băiatul de care se temea cel mai mult. Ben venea țopâind vesel și plin de energie: hop-țop! Mușca dintr-un măr și scotea câte un strigăt prelung și melodios, urmat de un „ding-dong-dong, ding-dong-dong”. Făcea pe vaporul. Când se apropie de Tom, micșoră viteza, o luă prin mijlocul străzii, făcând manevre de *acostare*². Își închiupia că este vapor, căpitan și clopoțel în același timp, astfel încât trebuia să stea pe propria-i punte de comandă, să dea ordine și tot el să le și execute.

Tom vopsea mai departe liniștit, de parcă nici nu-l văzuse. Ben se uită o clipă la el, apoi zise:

— Hei! Ești pedepsit, așa-i?

Nu primi niciun răspuns. Cu aerul unui maestru, Tom se uită cu o privire critică la ultimul strat de vopsea, mai trecu o dată cu bidineaua peste același loc și iarăși privi rezultatul. Ben se apropie. Lui Tom îi lăsa gura apă după mărul din care mușca Ben cu poftă, dar se prefăcea absorbit cu totul de vopsitul gardului. Văzându-se nebăgat în seamă, Ben își pierdu răbdarea și întrebă:

— Ce faci, șefule? Te-a pus la treabă?

— Ah, tu erai, Ben? Nici nu te-am văzut.

— Eu mă duc la scăldat! Sunt sigur că și tu vrei! Sau îți place mai mult să vopsești gardul?

Tom se uită lung la el, apoi zise:

— Ce, tu crezi că asta-i muncă?

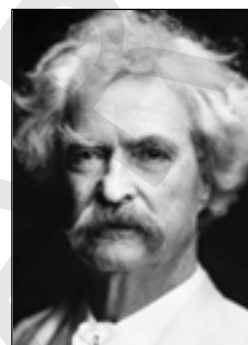
— Dar ce să fie?

Tom se apucă iarăși de vopsit.

— Poate că este, dar eu știu un singur lucru: că-mi place.

— Fugi de aici... nu cumva vrei să te cred?

— Cum să nu-mi placă? Ce, crezi că în fiecare zi ai norocul să vopsești un asemenea gard?

MARK TWAIN
(1835-1910)

Totul apărea acum într-o lumină nouă. Ben, gânditor, se opri din ronțăitul mărului. Tom vopsea mai departe, se dădea câte un pas înapoi ca să vadă mai bine rezultatul, corecta puțin și apoi își privea din nou opera. Ben îl urmărea din ce în ce mai uimit. Nu mai rezistă și, deodată, zise:

—Tom, lasă-mă să vopsesc și eu puțin!

Băiatul se gândi o clipă, fu cât pe aci să fie de acord, dar imediat se răzgândi:

— Nu, nu se poate, Ben. Mătușa Polly ține mult la gardul ăsta, fiindcă e la stradă... Dacă ar fi fost cel din spate, n-aș zice nimic, și nici ea. Despre gardul ăsta spune că trebuie vopsit cu mare grijă. Eu cred că dintr-o mie de băieți, poate doar unul s-ar pricepe să-l vopsească bine!

— Ce spui, măi! Hai, Tom, lasă-mă și pe mine să încerc numai puțin. Eu te-aș lăsa!

— Cum, Ben, crezi că eu nu vreau să te las? Vreau, dar mătușa Polly... Să știi că a vrut și Jim să-l vopsească și nu i-a dat voie! Nici lui Sid nu i-a dat voie. Tu nu vezi că nu pot? Nu pot și gata. Dacă te las să-l vopsești și greșești, ce mă fac? Spune și tu.

— N-o să se întâmple nimic, o să-l fac la fel de bine ca tine! Lasă-mă să-ncerc! Hai, că-ți dau cotorul mărului, cu toți sămburii!

— Știu și eu ce să zic... Nu, Ben, nu se poate, mi-e frică.

— Îți dau tot mărul!

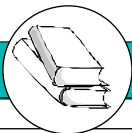
Tom lăsă cu *șovăială*³ bidineaua din mână. În timp ce Ben muncea la soare, „artistul” ieșit la pensie stătea pe un butoi, la umbră, ronțăind din măr și făcând planuri cum să-i păcălească și pe alți fraieri. Se găsiră destui! Mereu apărea câte un băiat. Venea să rădă și rămânea să vopsească. Atunci când Ben obosi, Tom îl lăsă să vopsească gardul pe Billy Fisher, în schimbul unui zmeu bine *cârpit*⁴. Când obosi și acesta, Johnny Miller îi oferă un șoricel, plus un *mosor*⁵ de sfoară. Dacă, de dimineață, Tom era un biet băiat, pe la amiază, abia își mai putea număra avuțiile. Avea douăsprezece bile, un ciob de sticlă albastră, o cheie, o bucată de cretă, un dop de sticlă, un soldățel de plumb, un pisoiaș, o clanță de *alamă*⁶, o zgardă pentru câine (păcat că n-avea câine!) și patru coji de portocală. Timpul trecuse plăcut, Tom nu era deloc obosit și fusese înconjurat de prieteni. În plus, gardul avea pe el trei straturi de vopsea! Dacă nu s-ar fi terminat vopseaua, i-ar fi *ruinat*⁷ pe toți băieții din oraș.

VOCABULAR

Citește cu atenție cuvintele explicate și reține-le!

- (1) **bidinea** = pensulă mare, folosită pentru vărut;
- (2) **acostare** = apropiere de chei, de țărm, în vederea debarcării;
- (3) **șovăială** = lipsă de hotărâre, ezitare în acțiuni, în atitudini;
- (4) **cârpit** = reparat prin coaserea unui petic;
- (5) **mosor** = piesă cilindrică de lemn, de metal sau de plastic, pe care se înfășoară ață, sfoară sau sârmă;
- (6) **alamă** = metal de culoare galben-auriu, din care se confecționează diverse obiecte;
- (7) **a ruina** = a face pe cineva să-și piardă averea, a sărăci.

FIȘĂ DE LECTURĂ

Autorul: _____

Titlul textului: _____

Personajele: _____

Momentul cel mai amuzant:

1 METODA CUBULUI. Clasa se împarte în 6 grupe. Fiecare grupă va rezolva una dintre cerințe.

lucru în echipă

➡ **1. DESCRIE** cum era dimineața de duminică în care se petrece întâmplarea povestită (folosește și citate din textul lecției).

➡ **2. COMPARĂ** atitudinea de la început a lui Tom cu felul de a se comporta după ce i-a venit „o idee măreață”.

Înainte de „idee”	După „idee”
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

➡ **3. ASOCIAZĂ!**

a) Formează perechi de cuvinte cu sens/înțeles asemănător:

chipuri, văzduh, povară, posomorât, grijă, avuție,
aer, avere, întristat, greutate, atenție, fețe

_____ = _____ _____ = _____
_____ = _____ _____ = _____
_____ = _____ _____ = _____

b) Asociază trăsăturile cu personajul căruia i se potrivesc:

TOM

posomorât

vesel

șiret

zeflemitor

leneș

isteț

prefăcut

naiv

BEN

4. ANALIZEAZĂ felul de a se purta al lui Tom.

5. APLICĂ! Completează enunțurile următoare cu informații din textul citit:

- Tom fusese pedepsit de mătușa Polly să _____
- Era posomorât deoarece _____
- S-a gândit la un șiretlic pentru a _____
- Ben a vopsit el gardul, fiindcă _____

6. ARGUMENTEAZĂ! De ce vrea Tom să-i păcălească pe alții?

2 Așază ideile în ordinea în care s-au petrecut în text:

- ☐ Ben se amuză pe seama lui Tom.
- ☐ Este o minunată dimineață de duminică.
- ☐ Tom este posomorât deoarece trebuie să muncească.
- ☐ Tom îl păcălește pe Ben să vopsească gardul în locul lui.

3 Alcătuieste enunțuri în care să folosești expresii din textul citit:

• „chipuri vesele”

• „tristețe adâncă”

• „întindere imensă”

(*fragment*, de Laura Răducanu)

Stejărel face cunoștință cu Toamna

În adâncurile ei, viețuitoarele trăiau în bună înțelegere. Printre ele, își ducea traiul un pitic. De unde venise și cât era de bătrân, nimeni nu putea spune! Un lucru era clar: piticul devenise înțeleptul pădurii. Avea răspuns la orice întrebare i s-ar fi pus și avea cunoștințe despre toate bolile. De asemenea, prepara leacuri după rețete numai de el știute.

Cum deschidea ușa casei, o scorbură în trunchiul unei răchite pletoase, saluta întreaga suflare a pădurii, cu bucurie:

— Bună dimineata, piticule Timp! răspundeau, fosnindu-și ramu-

— Bună dimineata! șoptea pârâiasul din apropiere, clipocind prin-

— Ei, prieteni, tare mi-ar plăcea să mai stau de vorbă cu voi, dar am

— Să vorbești și cu mine! strigă cu putere un pui de stejar ce răsărise într-un luminis.

— Da, da, o să vorbesc și cu tine, copăcel! Nici nu te-am zărit.

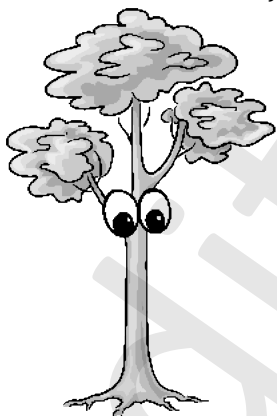
Cum te cheamă? Întrebă Timp, complet *nedumerit*³.

— Eu sunt Stejărel, spuse copăcelul, care era cam timid. Și m-am născut în primăvară, dintr-o ghindă. Am împlinit 6 luni, sunt băiat mare! *se semeti* ⁴ Stejărel.

— He-he-he! Ești încă mic. Mai ai multe de văzut. Ți-au crescut de-abia 3-4 frunzulite și te crezi copac în toată puterea? He-he-he!

— Nu râde de mine, piticule Timp. Eu vreau doar să-ți pun o întrebare. Nu știi ce-i cu mine, cred că sunt bolnav. Au început să mi se îngălbenească frunzele. Tare mi-e teamă! Una stă să cadă!!! adăugă Stejărel și o lacrimă i se prelinse ușor pe-o frunzulică.

— Nu te îngrijora, nu ești bolnav deloc! N-ai observat că acest lucru li se întâmplă și părinților tăi? Privește! În toată pădurea, frunzele au început ușor-ușor să-și

schimbe culoarea. Vântul le desprinde pe rând și le așterne pe pământ ca pe un covoraș, ca să le țină de cald rădăcinilor.

— Deci cu toții suntem bolnavi?

— Da, sunteți bolnavi, sunteți bolnavi de-o boală care se numește Toamnă, se amuză piticul Timp.

— Ce trebuie să fac? Vreau să mă însănătoșesc! *scânci*⁵ Stejărel, speriat de-a binelea.

— Toamna, micuțule, este o bună prietenă de-a mea. Nu este o boală. Te-am speriat puțin!

— Atunci?!

— Fii atent, îți voi explica cum stau lucrurile: acum, când vara e pe sfârșite, își va face apariția Toamna, o zână-anotimp. De ce? Pentru că natura are nevoie de ea: e maestră în decorarea frunzelor și în coptul fructelor. Este bogată și frumoasă, aduce răcoare și belșug. Oamenii, pe care nu-i cunoști, o iubesc foarte mult.

— De ce?

— Pentru că toamna răsplătește munca tuturor. Da, da, nu te uita mirat! În lumea oamenilor, lucrurile sunt diferite. Vei afla că pentru ei, dar și pentru viețuitoarele pădurii, Toamna aduce roade care vor umple cămărilor, astfel încât Iarna să fie mai ușor de îndurat. Natura, dragul meu, iubește Vara cea călduroasă, dar așteaptă Toamna pentru ca fructele să se coacă, iar semințele să cadă pe pământ și să poată lua naștere alte plante. Așa te-ai născut și tu, dintr-o ghindă căzută astă-toamnă din stejarul cel bătrân. Înțelegi acum că nu ești în niciun pericol?

— Da, da! exclamă uimit de-a binelea Stejărel.

— Acum, toamna, e timpul ca voi, copacii, să vă odihniți. În timpul anului, din primăvară și până acum, ați *bucătărit*⁶ în frunzulițele voastre, ați crescut fructele și ați copt semințele. Sunteți obosiți, la fel și uneltele voastre de muncă, frunzele. Trebuie ca ele să vă părăsească și, la primăvară, să vă crească altele noi. În timpul iernii, veți dormi și tu, și frații tăi, iar la anul vă veți trezi mai puternici.

— Și dorm toate viețuitoarele? Întrebă Stejărel nerăbdător și parcă un pic mai curajos.

— Nu. Unele hibernează, altele își duc traiul ca și în celelalte anotimpuri. Eu, de pildă, iarna sunt extrem de ocupat. Pădurea are mereu nevoie de mine.

— Acum am înțeles totul, piticule Timp. Dar nu mă-ndur de cele trei frunzulițe să le las să plece!

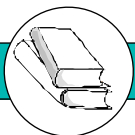
— Fii pe pace, râse Timp. Îți promit că la primăvară vei avea mult mai multe! A, am uitat! Am primit un *răvaș*⁷ chiar de la Toamnă, trebuie să înceapă școala. Mă grăbesc! Vorbim și mâine. La revedere!

VOCABULAR

Citește cu atenție cuvintele explicate și reține-le!

- (1) **a se abate** = a se îndepărta de la o normă, de la un obicei;
- (2) **tichie** = obiect de îmbrăcăminte din stofă sau din pânză, care acoperă numai creștetul capului;
- (3) **nedumerit** = care este mirat, încurcat în fața unui fapt;
- (4) **a se semeți** = a se făli, a se mândri;
- (5) **a scânci** = a plânge înăbușit, slab;
- (6) **a bucătări** = a găti mâncare;
- (7) **răvaș** = scrisoare, bilet.

FIȘĂ DE LECTURĂ

Autorul: _____

Titlul textului: _____

Personajele: _____

Expresii frumoase din text (Folosește-le în viitoarele compuneri!) _____

Ce ți-a plăcut cel mai mult în povestea citită?

1 Răspunde la întrebări:

- Cu ce se ocupa piticul Timp?

- De ce credea Stejărel că este bolnav?

- Ce se întâmpla de fapt cu micul copac?

- Cum ajută Toamna oamenii și viețuitoarele pădurii?

- Ce fac copacii toamna?

2 Ce nume i-ai da tu piticului Timp? Argumentează!

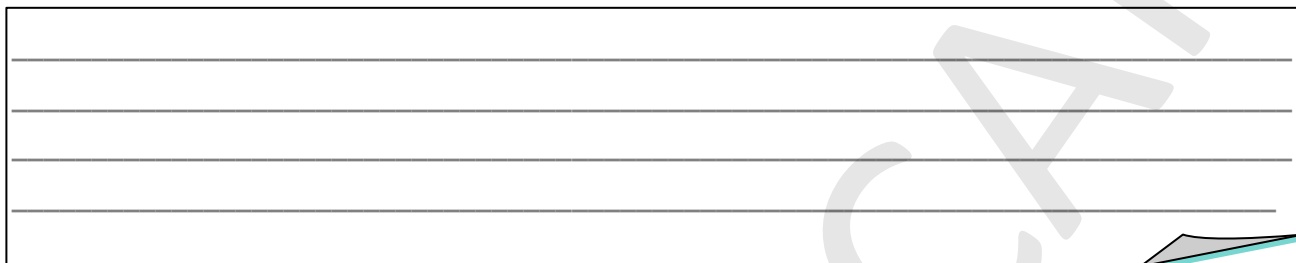
Sugestii: Doctorul pădurii, Piticul Știe-Tot

3 Completează propozițiile cu idei însușite din text:

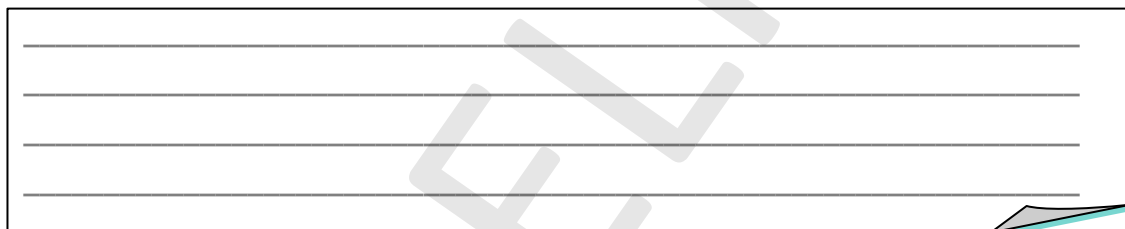
- Toamna este maestră în
- Ea aduce
- Toamna, semințele

4 Ce crezi că i-a scris Toamna piticului Timp în „răvaș”? Alcătuiește biletul.

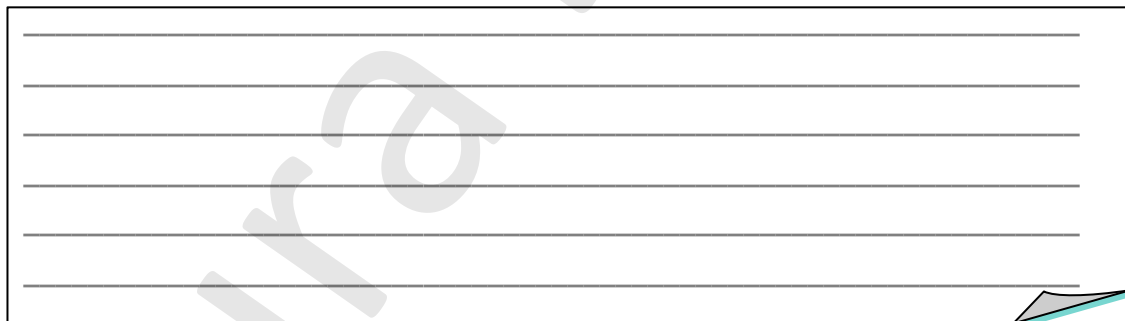

5 Scrie în câteva enunțuri care era ritualul zilnic al piticului Timp. Notează apoi care este programul tău de zi cu zi.

programul
zilnic al lui
Timp

programul
tău zilnic

6 Scrie în casetele din dreapta câte o însușire pentru cuvintele subliniate, desprinsă din enunțurile din stânga. (Vezi exemplul nostru.)

„frunzele au început ușor-ușor
să-și schimbe culoarea”

îngălbenite,

„covoras, ca să le țină de cald
rădăcinilor”

„Toamna aduce răcoare și
belșug.”

7

8

„cămări”

„zâna-anotimp”

[illegible]

- Dă un titlu potrivit textului.
- Formulează propoziții clare și complete.
- Folosește corect semnele de punctuație.
- Fii atent la așezarea în pagină.
- Folosește expresiile date

9

SUGESTIE DE LECTURĂ!

Dacă vrei să afli mai multe despre anotimpul toamna, citește și „Calendarul școlarului”, de George Coșbuc.

Zile de toamnă

Ieri vedeam pe luncă flori...
Mândri fluturi zburători,
Și vedeam zburând albine!
Ieri era și cald și bine.

Azi e frig și nori și vânt,
Frunzele cad la pământ,
Florile stau supărate,
Vestejesc de brumă toate.

Ieri era frumos pe-afară
Ca-ntr-o caldă zi de vară.
Azi e toamnă pe pământ,
Vreme rea și bate vânt.